

PROIECTAREA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE
EDUCAȚIE MUZICALĂ, manual pentru clasa a V-a • Editura ARAMIS
Autori: Anca Toader, Valentin Moraru

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale

1.1. Interpretarea vocală a unor piese monodice

- exerciții de respirație și de emisie
- exerciții de coordonare a cântului în ansamblu (față de gesturile profesorului)
- exerciții pentru păstrarea unei pulsații constante
- interpretarea unor lucrări muzicale simple

1.2. Interpretarea unor fragmente simple instrumentale¹

- exerciții specifice cântului instrumental (diferențiat, pentru instrumente de suflat, de coarde, cu claviaturi, de percuție) – elemente de emisie și intonație
- exerciții de coordonare a cântului instrumental în grup

2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical

2.1. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în lecturarea și scrierea unor fragmente de piese în Do major și la minor

- asocierea unui cântec cunoscut cu reprezentarea sa grafică
- jocuri de recunoaștere, intonare și scriere a unor note
- diferențierea între mersul treptat și salturi în notația și intonația unor fragmente muzicale
- intonarea gamelor, vocal și cu ajutorul unor claviaturi (inclusiv softuri gratuite disponibile pe telefoane mobile), pentru diferențierea tonurilor și a semitonurilor
- exerciții de citire a unui text muzical
- observarea diferențelor de expresie a unor piese în tonalitatea majoră comparativ cu tonalitatea minoră

2.2. Utilizarea notației duratelor (note și pauze) în fragmente muzicale simple

- executarea unor exerciții ritmice
- observarea raportului matematic între durate diferite
- exerciții de notare proporțională a duratelor în diferite măsuri (2/4, 3/4, 4/4)
- jocuri de compunere a unor ritmuri (prin diverse combinații ale unor formule ritmice date)

---

¹ Abordarea interpretării instrumentale va ține cont de dotarea școlii cu instrumente și de competențele profesorului de muzică privind studiul instrumentelor.

2.3. Operarea cu noțiuni de dinamică și timbru muzical

- diferențierea nuanțelor în piesele interpretate
- jocuri de modificare a nuanțelor într-un fragment muzical și observarea diferențelor expresive rezultate
- diferențierea unor instrumente în funcție de sursa de producere a sunetelor
- observarea diferențelor timbrale în cântul vocal (în funcție de vocalele și consoanele utilizate, soluții de cântat cu gura închisă etc.), inclusiv cu ajutorul unui soft (spectrograma)
- diferențierea timbrală a unor ansambluri muzicale (coruri pe voci egale/mixte, ansambluri camerale/orchestre de cameră/orchestre simfonice etc.)

3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic

3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale

- discuții libere asupra conținutului afectiv și ideatic al unor lucrări
- imaginarea unui interviu cu un compozitor

3.2. Relaționarea muzicii cu contextul cultural în care a fost creată

- experimentarea unor dansuri din diverse arii geografice
- observarea relevanței contextului istoric al anumitor lucrări muzicale
- realizarea unor prezentări publice ale unor lucrări muzicale, la alegere

SEMESTRUL I

Unitatea de învățare I: CÂNTAREA VOCALĂ

Nr. de ore alocat: 4

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
1.	1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini prin interpretarea unor lucrări muzicale 2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical 3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic	<ul style="list-style-type: none"> • Recapitulare inițială • Evaluare inițială 	<ul style="list-style-type: none"> • Recapitularea principalelor probleme muzicale studiate în anul anterior pe baza cântecelor • Teste scrise și orale cu punctaj progresiv 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Drag mi-e jocul românesc</i> (folclorul copiilor) - <i>În poiană</i> (cântec popular finlandez) - <i>Cântec de colindat țara</i>, Al. Pașcanu 	10 11	
2. 3.	1.1. Interpretarea vocală a unor piese monodice	<ul style="list-style-type: none"> • Emisia vocală (poziție, respirație) • Dirijorul <ul style="list-style-type: none"> - Pregătirea intrării și tactarea măsurilor - Tactarea măsurii de doi timpi - Tactarea măsurii de trei timpi - Tactarea măsurii de patru timpi 	<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții de coordonare a cântului în ansamblu sub îndrumarea profesorului • Exerciții de încălzire a vocii pe sunete treptat suitoare și coborâtoare, folosind vocalele a, e, i, o, u precedate de consoana ajutătoare m • Exerciții pentru însușirea regulilor cântului frumos și aplicării lor în fiecare cântec propus sub îndrumarea profesorului • Exerciții pentru însușirea deprinderilor de gestică dirijorală atât în ceea ce privește pregătirea intrării, cât și tactarea măsurilor de trei și de patru timpi 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Cântă!</i>, Al. Pașcanu - <i>Cântă frumos</i>, Anca Toader - <i>Eu cânt cu bucurie</i>, Anca Toader - <i>A ruginit frunza din vîi</i>, D.G. Kiriac - <i>Hai, copii, cântați în cor</i> (melodie franceză) - <i>Canar frumos</i>, Ludwig van Beethoven - <i>Au clair de la lune (Sub un clar de lună)</i> (melodie franceză) 	12 13 14 15 17 18 19	
4.		<ul style="list-style-type: none"> • Recapitulare • Evaluare 	<ul style="list-style-type: none"> • Se utilizează și AMII, teste și fișe de lucru 	Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru	20 21	

Unitatea de învățare II: MELODIA. ELEMENTE DE LIMBAJ**Nr. de ore alocat: 3**

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
5. 6.	2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical 2.2. Utilizarea notației duratelor (note și pauze) în fragmente muzicale simple 3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic	<ul style="list-style-type: none"> • Portativul, cheia Sol, măsura, semnele de repetiție și voltele • Notația înălțimilor de note și profilul melodic	<ul style="list-style-type: none"> • Exerciții de scriere și însușire a principalelor elemente de limbaj și de construcție a unui cântec • Exerciții de coordonare ale cântului în ansamblu sub îndrumarea profesorului • Exprimarea unor impresii asupra sentimentelor induse de audierea pieselor cerute	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Țândărică</i>, Anca Toader - <i>Carnavalul animalelor</i> (fragment), Camille Saint-Saëns - <i>Vulpea și gâsca</i> (melodie germană) - <i>Barbu Lăutaru'</i>	22 24 25 25	
7.		<ul style="list-style-type: none"> • Recapitulare • Evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru • Evaluare prin teste, AMII interactive, fișe de lucru pentru elementele de limbaj: portativ, măsură, semne de repetiție, volte, înălțimi de note	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ciobănașul</i> (cântec popular)	26 27	

Unitatea de învățare III: RITMUL. ELEMENTE DE GRAFIE

Nr. de ore alocat: 4

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
8.	1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale	• Notația duratelor (valorile de notă întreagă, doime, pătrime, optime și a pauzelor corespunzătoare - șaisprezecimea	• Exerciții de coordonare ale cântului în ansamblu față de gesturile profesorului • Exerciții de deprindere și recunoaștere ale principalelor valori de note și pauze corespunzătoare	- <i>Vraja</i> , Anca Toader - <i>Izvorul</i> , Liviu Comes - <i>Alunelul</i> (melodie populară) - <i>Ceasul</i> (melodie germană) - <i>Cântec de leagăn</i> (melodie populară)	28 29 30 31 32	
9.	1.1. Interpretarea vocală a unor piese monodice	• Legato de expresie, de prelungire, punctat. Coroana, punctul de prelungire	• Exerciții de deprindere și recunoaștere a legatoului de expresie, de prelungire și a punctului de prelungire	- <i>Frunză verde de mohor</i> (cântec popular)	32	
10.	1.2. Interpretarea unor fragmente simple instrumentale *) 3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic 3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale	• Cântarea instrumentală: - Blockflöte - Instrumente cu claviatură	• Exerciții de deprindere și recunoaștere a legatoului de expresie, de prelungire și a punctului de prelungire • Discuții libere asupra conținutului afectiv al lucrărilor audiate	- <i>Vine badea</i> (cântec popular) - <i>Foaie verde lămâiță</i> , D.G. Kiriac - <i>Flautul fermecat</i> , W.A. Mozart - <i>Eurovision</i> , Gustave Charpentier	32 33 34 35	Se va realiza în funcție de dotarea școlii cu instrumente.
11.		• Recapitulare • Evaluare	• Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru • Evaluare scrisă prin teste audioși fișe de lucru pentru durate, pauze și grupul de patru șaisprezecimi	- <i>Hora</i> , colecția George Breazul	36 37	

Unitatea de învățare IV: MĂSURILE

Nr. de ore alocat: 4

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
12.	1.1. Interpretarea vocală a unor piese monodice 2.2. Utilizarea notației duratelor (note și pauze) în fragmente muzicale simple	• Măsura de doi timpi	• Exerciții de coordonare a cântului în ansamblu sub îndrumarea profesorului • Exerciții de tactare și dirijare (cu ambele mâini) pentru măsurile de doi, trei și patru timpi	- <i>Unu, doi</i> , Al. Pașcanu - <i>Dogarii</i> , George Breazul - <i>Hora mare</i> (joc popular românesc)	38 38 39	
13.	3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic	• Măsura de trei timpi	• Exerciții de identificare a formulilor ritmice, a grupărilor de durate și pauze	- <i>Marș regal</i> , Anca Toader - <i>Marșul toreadorilor</i> din opera <i>Carmen</i> , Georges Bizet	39 39	
14.	3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale 3.2. Relaționarea muzicii cu contextul cultural în care a fost creată	• Măsura de patru timpi - 1 Decembrie – Ziua Națională a României	• Exprimarea liberă într-un context sincretic de muzică și poezia temei copilăriei Pe fundalul solemn al intonării imnului național de stat se omagiază memoria eroilor noștri	- <i>Cucule, pasăre sură</i> , I.D. Chirescu - <i>În pădure</i> , Jean Lupu - <i>În poiana verde</i> , (cântec popular polonez) - <i>Du-m-acasă, măi tramvai</i> , Vasile Vasilache - <i>Moșul Nicolae</i> , Anca Toader - <i>Dulce țară</i> , Charles Trenet - <i>Poveste</i> , Anca Toader - <i>Azi aduc al meu onor</i> , Anca Toader și Valentin Moraru - <i>Limba românească</i> , Ion Cartu - <i>Trei culori</i> , Ciprian Porumbescu	40 41 41 42 42 43 44 45 45	Lecția se va ține în săptămâna cu 1 Decembrie.
15.		• Recapitulare • Evaluare	• Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru • Evaluare prin teste audio și fișe de lucru pentru măsurile de doi, trei și patru timpi		46 47	

Unitatea de învățare V: ELEMENTE DE FOLCLOR

Nr. de ore alocat: 4

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
16.	3.2. Relaționarea muzicii cu contextul cultural în care a fost creată 2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical 2.1. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în lecturarea și scrierea unor fragmente de piese în Do major și la minor	• Cântece și colindele sărbătorilor de iarnă	• Exerciții de coordonare a cântului în ansamblu și în grupuri mici	<i>Colinde:</i> - <i>Astăzi s-a născut Hristos</i> - <i>Închinarea păstorilor</i> - <i>Într-un staul mic</i> - <i>Deck the Halls (Casa-mpodobiți cu ramuri)</i> (cântec tradițional american) - <i>Adeste, fideles! (Veniți, credincioși!)</i> (cântec tradițional irlandez)	48 48 48 49 49	
17.	3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale	• Cântece și dansuri reprezentative pentru alte culturi	• Exerciții pentru deprinderea unor ritmuri ale altor popoare	- <i>Cazacioc</i> (dans popular rusesc) - <i>Hava nagila</i> (dans popular israelian) - <i>Udvaromon jegenyefa</i> (cântec popular maghiar) - <i>Cielito lindo</i> (cântec popular mexican) - <i>Santa Lucia</i> (cântec popular italian) - <i>Hora</i> (cântec popular românesc)	50 51 51 52 52 53	
18.		• Dansuri și jocuri populare românești. Dansuri clasice	• Exerciții de cânt și recunoaștere ale unor dansuri și jocuri românești • Discuții libere asupra impresiei și sentimentelor induse de cântarea și audierea colindelor și asupra dansurilor altor popoare față de cele românești	- <i>Hațegana</i> (cântec popular românesc) - <i>Menuet</i> , Johann Sebastian Bach - <i>Dunărea albastră</i> , Johann Strauss-fiul - <i>De-a lungul</i> (horă lungă din Transilvania)	53 54 55 55	
19.		• Recapitulare • Recapitulare semestrială • Evaluare	• Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru • Evaluare scrisă și orală pe bază de	- <i>Colind din Banat</i> , Timotei	56 56 57	

		• Evaluare semestrială	teste audio și fișe de lucru	Popovici	57	
--	--	------------------------	------------------------------	----------	----	--

SEMESTRUL al II-lea

Unitatea de învățare VI: ELEMENTE DE STRUCTURĂ

Nr. de ore alocat: 5

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
20.	2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical 3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic 3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale	• Tonul și semitonul	• Exerciții de intonare și recunoaștere a tonului și semitonului în fragmente muzicale simple • Exerciții de scriere și identificare a semitonurilor naturale MI-FA și SI-DO	- Arie din opera <i>Rinaldo</i> , Georg Friedrich Händel	58	
21.				- Uvertură la opera <i>Bărbierul din Sevilla</i> , Gioacchino Rossini	59	
22.				- <i>Simfonia Nr.40 în sol minor</i> , Wolfgang Amadeus Mozart	59	
23.				- <i>Albina</i> , Valentin Moraru	59	
		• Sărbătorile primăverii - 1 Martie - 8 Martie	• Exerciții de recunoaștere a alterațiilor • Exprimarea liberă a stărilor afective induse de cântarea și audierea unor piese muzicale dedicate mamei	- <i>Cântec de primăvară</i> , Wolfgang Amadeus Mozart	60	
	- <i>Coborâi din deal în vale</i> (cântec din Maramureș)			61		
	- <i>Mărțișorul</i> , Mihaela Mitrea			62		
	- <i>Săgețile zburătoare</i> , Valentin Moraru			62		
				- <i>Cea mai dragă</i> , Anca Toader	63	
				- <i>Copilul și floarea</i> , Johannes Brahms	63	
24.		• Recapitulare	• Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru		64	
		• Evaluare	• Evaluare scrisă prin teste audio și fișe de lucru pentru ton, semiton și alterații		65	

Unitatea de învățare VII: TONALITATEA

Nr. de ore alocat: 4

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
25.	2.1. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în lecturarea și scrierea unor fragmente de piese în Do major și la minor 3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic 3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale 3.2. Relaționarea muzicii cu contextul cultural în care a fost creată	• Gamele Do major și la minor	• Exerciții de intonare a tonalităților exprimate prin game și arpegii • Exerciții de identificare a tonicii în cântece pe baza atracției exercitate de aceasta asupra celorlalte sunete	- <i>Ceata lui Pițigoi</i> (folclorul copiilor) - <i>Cântecul gamei</i> , Richard Rogers - <i>Vai, săracul pui de cuc</i> , Nelu Ionescu - <i>La oglindă</i> , Timotei Popovici	67 68 68 69	Aceste lecții se vor realiza conform datelor fixate de calendarul religios
26.		• Sărbătorile Pascale - Floriile	• Intonarea cântecelor și observarea diferențelor de sonoritate majoră sau minoră	- <i>Azi cu toți să prăznuim</i> , colecția Gheorghe Cucu - <i>La bunica de Florii</i> , Anca Toader	70 70	
27.		- Răstignirea și Învierea	• Discuții libere asupra acestui aspect extinse și asupra cântărilor Pascale	- <i>Aleluia</i> din oratoriul <i>Messiah</i> , Georg Friedrich Händel - <i>Prohodul Domnului</i> - <i>Hristos a-nviat</i> , Gavriil Musicescu - <i>Hristos a-nviat</i> , Al. Podoleanu	71 72 73 73	
28.		• Recapitulare • Evaluare	• Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru • Evaluare scrisă prin teste audio și fișe de lucrudespre game ca reprezentare grafică a tonalității		74 75	

Unitatea de învățare VIII: ELEMENTE DE DINAMICĂ A INTERPRETĂRII

Nr. de ore alocat: 3

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
29.	1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale 1.1. Interpretarea vocală a unor piese monodice 2.3. Operarea cu noțiuni de dinamică și timbru muzical	• Termenii de mișcare. Tempoul	• Exerciții de coordonare a cântării în ansamblu după gestică dirijorală a profesorului • Exerciții de recunoaștere a diferitelor tipuri de mișcare • Exerciții de recunoaștere a diferitelor tipuri de mișcare și de intensitate în cântecele propuse în manual	- <i>Sârba pe loc</i> (joc popular românesc), prelucrare de Gheorghe Danga - <i>Trecui dealu' la Băiuț</i> , colecția Constantin Arvinte - <i>Urechilă</i> , Valentin Moraru - <i>Cântec de leagăn</i> , Wolfgang Amadeus Mozart	76 77 77 78	
30.	3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic 3.1. Descrierea stărilor și ideilor generate de audierea unor lucrări muzicale	• Termenii de intensitate. Nuanțele	• Exprimarea liberă a sentimentelor induse de cântece și de audierea unor lucrări muzicale recomandate în această unitate de învățare	- <i>Mierla</i> (cântec popular) - <i>Moara</i> , Timotei Popovici	79 79	
31.		• Recapitulare • Evaluare	• Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru • Evaluare scrisă prin teste audio și fișe de lucru pentru termenii de mișcare și de intensitate	- <i>Fata de păstor</i> , Teodor Teodorescu	80 81	

Unitatea de învățare IX: ELEMENTE DE TIMBRALITATE
Nr. de ore alocat: 5

Nr. crt.	Competențe generale și specifice	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse	Pag.	Obs.
32.	1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale	• Elemente de timbralitate vocală	• Exerciții de coordonare a cântului în ansamblu sub îndrumarea profesorului	- <i>Pseudofabulă</i> , Adrian Ordean	82	
33.	1.1. Interpretarea vocală a unor piese monodice	• Elemente de timbralitate instrumentală	• Exerciții de recunoaștere a timbrului vocal și instrumental	- <i>Concert pentru pian și orchestră în Do major</i> , Wolfgang Amadeus Mozart	84	
34.	1.2. Interpretarea unor fragmente simple instrumentale*) 2.3. Operarea cu noțiuni de dinamică și timbru muzical	• Tipuri de timbralitate instrumentală - Formații instrumentale - Ansambluri orchestrale complexe	• Exerciții de recunoaștere vizuală a diferitelor tipuri de instrumente și auditivă a grupărilor de voci în urma audițiilor indicate	- <i>Sonata în Do major</i> , Wolfgang Amadeus Mozart - <i>Concert</i> , Valentin Moraru - <i>Melodie din Rapsodia Întâi</i> , George Enescu - <i>Melodie din Rapsodia a Doua</i> , George Enescu - <i>Oda bucuriei</i> , Ludwig van Beethoven	84 87 88 89 90	
35.		• Recapitulare • Recapitulare semestrială • Evaluare	• Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru • Evaluare scrisă prin teste audio pentru tipurile de timbralitate		92 92 93	
36.		• Evaluare semestrială • Recapitulare finală • Evaluare finală	Concurs de interpretare și de redare prin cântec a unei teme la alegere		93 94 95	